

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: +370 5 273 5673, +370 706 80 501,
el. p. kam@kam.lt, elektroninio pristatymo dėžutės adresas 188602751.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025- - Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLIGRAFO NAUDOJIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1906 2, 4, 5, 7, 8, 9 IR 10 STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija teikia patikslintą Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo Nr. VIII-1906 2, 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

I. Sprendžiama problema	<p>1. Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatyme (toliau – Įstatymas) tarp nurodytų tyrimo poligrafu objektų nėra numatyti įmonių, kurioms išduotas tiekėjo patikimumo pažymėjimas ar kurios pretenduoja tokį pažymėjimą gauti, darbuotojai bei tiekėjai – fiziniai asmenys, turintys ar pretenduojantys gauti tiekėjo leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Todėl asmenų, dirbančių ar pretenduojančių dirbti su įslaptinta informacija, tačiau kurie nėra valstybės tarnautojai, kariai, pareigūnai ar institucijų darbuotojai, tyrimas poligrafu negali būti atliktas. Šiuo metu poligrafu gali būti tiriami žvalgybos slaptieji bendradarbiai, tačiau nenustatyta galimybė poligrafu tirti kandidatus į žvalgybos slaptuosius bendradarbius. Taip pat nėra pagrindo tirti poligrafu užsieniečius.</p> <p>2. Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas tyrimo poligrafu atvejis susijęs tik su viena iš Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo (toliau – VTPĮ) 17 straipsnio 2 dalyje numatyto sąrašo aplinkybių, dėl kurių asmuo nėra patikimas ir lojalus Lietuvos valstybei ir leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija (toliau – leidimas) neišduodamas – kai yra pagrindas manyti, kad asmuo nuslėpė arba pateikė melagingus biografijos faktus ar kitus duomenis apie save ir savo aplinką (VTPĮ 17 straipsnio 2 dalies 11 punktas). Kitų aplinkybių, esančių leidimo neišdavimo pagrindu, patikrinimo atliekant tyrimą poligrafu Įstatymas nenumato.</p> <p>3. VTPĮ 18 straipsnio 6 dalyje yra apibrėžtas ratas institucijų, kurioms yra pavesta tikrinti asmenis dėl leidimo išdavimo, o pagal to paties straipsnio 5 dalį ir atlikti tyrimą poligrafu. Įstatymo 7 straipsnio 2 dalis nustato, kad prašymą atlikti tyrimą ir medžiagą apie tiriamą asmenį tyrimo subjekto (asmens tikrinimą atliekančios institucijos) vadovui turi pateikti institucijos, kurioje tarnauja, dirba ar yra atrinktas tarnauti ar dirbti tiriamas asmuo, vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Susiklosto tokia situacija, kad asmenį tikrinanti institucija privalo kreiptis į tikrinamo asmens institucijos vadovą su prašymu, kad šis pateiktų prašymą dėl tyrimo poligrafu atlikimo asmeniui. Nesant tokio kreipimosi (prašymo), tyrimo poligrafu procedūros negali būti atliekamos.</p>
--------------------------------	---

	<p>4. Įstatymo 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 8 straipsnio 4 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais teisė priimti sprendimą dėl tyrimo poligrafu atlikimo numatyta tik tyrimo poligrafu subjekto vadovui, todėl nėra galimybės šios teisės suteikti kitam asmeniui.</p> <p>5. Įstatymo 10 straipsnyje nustatytos tyrimo poligrafu pasekmės nėra diferencijuojamos atsižvelgiant į tai, ar asmens tyrimo išvada yra neigiama, ar asmuo atsisako tirtis poligrafu. Nėra visiško suderinamumo su VTPĮ 18 straipsnio 5 dalies nuostatomis.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Siūloma įtvirtinti galimybę tirti poligrafu naujas asmenų kategorijas:</p> <p>1.1. įmonių, kurioms išduotas ar kurios pretenduoja gauti tiekėjo patikimumo pažymėjimą, darbuotojus bei tiekėjus – fizinius asmenis, tikrinant juos dėl leidimo išdavimo;</p> <p>1.2. asmenis, pretenduojančius tapti žvalgybos slaptaisiais bendradarbiais;</p> <p>1.3. užsieniečius, kai Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pagrindu siekiama atlikti jų keliamos grėsmės valstybės saugumui vertinimą.</p> <p>2. Siūloma Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą tyrimo poligrafu atvejį susieti su visų VTPĮ įtvirtintų aplinkybių, esančių leidimo neišdavimo pagrindu, patikrinimu.</p> <p>3. Siūloma pašalinti perteklinę administracinę naštą tiek asmenį dėl leidimo išdavimo tikrinančiai institucijai, tiek tikrinamo asmens darbdaviui, t. y. siūloma numatyti, kad asmens tikrinimą dėl leidimo išdavimo atliekančiai institucijai, nusprendus taikyti tyrimą poligrafu, nereikėtų kreiptis į tikrinamo asmens institucijos vadovą su prašymu, kad tikrinamo asmens vadovas pateiktų prašymą dėl tyrimo poligrafu atlikimo asmeniui.</p> <p>4. Siūloma sudaryti sąlygas optimizuoti tyrimo poligrafu subjektų vidaus darbo organizavimą, numatant, kad sprendimą atlikti tyrimą poligrafu priimti gali ne tik tyrimo poligrafu subjekto vadovas, bet ir jo įgaliotas asmuo.</p> <p>5. Siekiant teisinio aiškumo, siūloma detalizuoti pasekmes asmeniui atvejais, kai tyrimo poligrafu išvada yra neigiama ir kai asmuo atsisako tirtis poligrafu.</p>
III. Priemonių sąnaudos	Priėmus Įstatymo projektą, jam įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks.
IV. Nauda visuomenei	Priėmus Įstatymo projektą, būtų sustiprintos nacionalinio saugumo užtikrinimo priemonės.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Įstatymo projekto poveikio vertinimas neatliekamas.

Įstatymo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Kitų konsultacijų su visuomene nenumatyta, pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Įstatymo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Įstatymo projektas nenumatytas Europos Komisijai vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymo projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nėra.

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Įstatymo projektas buvo patikslintas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – LRVKTG) 2025 m. sausio 28 d. išvadoje Nr. NV-158 pateiktas pastabas. Patikslintas Įstatymo projektas darbo tvarka (elektroniniu paštu) suderintas su LRVKTG, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentu.

Įstatymo projekto rengimą koordinavo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Teisės departamentas (direktorė Judita Nagienė, tel. +370 5 273 5545). Įstatymo projektą parengė Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos Teisės skyrius (skyriaus viršininkė Audronė Jakučionienė, tel. +370 680 62 219, el. p. audronej@aotd.kam.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo Nr. VIII-1906 2, 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 3 lapai.
2. Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo Nr. VIII-1906 2, 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 5 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

Krašto apsaugos ministrė

Dovilė Šakalienė